

STORTINGET

Grunnlovsforslag 14

(2023–2024)

Grunnlovsforslag fra Frode Jacobsen, Kirsti Leirtrø og Kari Henriksen

Dokument 12:14 (2023–2024)

Grunnlovsforslag fra Frode Jacobsen, Kirsti Leirtrø og Kari Henriksen om endring i § 121 (om prosedyren for fremsettelse og behandling av grunnlovsforslag)

Til Stortinget

Bakgrunn

Stortingets presidentskap nedsatte 27. oktober 2022 et utvalg til å se på alle forhold rundt fremsettelse og behandling av grunnlovsforslag. I mandatet ble utvalget bedt om:

«å se på alle forhold knyttet til fremsettelse og behandling av forslag til endringer av Grunnloven. Det overordnede formålet er å sikre kunngjøring og offentlig debatt om slike forslag, samt nødvendig utredning og grundig saksforberedelse før forslagene blir tatt opp til endelig votering i Stortinget.

Prinsippet nedfelt i Grunnloven § 121 om at forslag til endringer i Grunnloven først skal behandles etter mellomliggende valg, forutsettes videreført. Det samme gjelder forslagsretten nedfelt i Grunnloven § 76.»

Utvalgets rapport, Dokument 18 (2023–2024), ble avgitt til Stortingets presidentskap 2. oktober 2023. Saken ble sendt til kontroll- og konstitusjonskomiteen, som avga sin innstilling, Innst. 445 S (2023–2024), 13. juni 2024. Denne ble behandlet i Stortinget 20. juni 2024 og Dokument 18 (2023–2024) ble da vedlagt protokollen.

Forslagsstillerne viser til at kontroll- og konstitusjonskomiteen i Innst. 445 S (2023–2024) støttet det overordnede formålet om å legge til rette for en grundig

gere prosess for fremsettelse og behandling av grunnlovsforslag og sluttet seg til utvalgets anbefalinger om at det må innføres en behandling i to trinn med to separate voteringer i påfølgende stortingsperioder. Komiteen anbefalte også at Stortingets presidentskap på egnet måte skal følge opp arbeidet med nødvendige endringer i Stortingets forretningsorden ut ifra forslagene som ble omtalt i utvalgets rapport.

Komiteen delte seg i synet på de endringene i Grunnloven § 121 som ble foreslått i Dokument 18 (2023–2024), og det ble fra flertallet skissert en alternativ modell for behandling av grunnlovsforslag. Forslagsstillerne er av den oppfatning at utvalgets grundige arbeid med endring av prosedyre og behandling av grunnlovsforslag i Stortinget tilsier at endringen av § 121 som er foreslått i Dokument 18 (2023–2024), er det mest gjennomarbeidede forslaget, og vil derfor fremme dette forslaget i sin helhet. Forslagsstillerne slutter seg til utvalgets forslag og begrunnelse for endring av § 121 slik det fremkommer i Dokument 18 (2023–2024).

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

§ 121 skal lyde:

Viser erfaring at noen del av denne kongeriket Norges Grunnlov bør endres, skal endringsforslag fremsettes innen siste hverdag i mai i det tredje året i valgperioden og offentliggjøres. En tredjedel av Stortinget vedtar, innen siste hverdag i april i det fjerde året i samme valg-

periode, om et endringsforslag skal tas til behandling etter neste valg. Et slikt forslag kan i enkeltheter avvike fra det fremsatte forslaget. Endringsforslag vedtatt til behandling kunngjøres samlet.

Det tilkommer Stortinget først etter neste valg, før siste hverdag i mai i det tredje året i valgperioden, å bestemme om den foreslåtte endring skal finne sted eller ei. En slik endring må være likelydende med endringsforslag vedtatt til behandling av Stortinget før valget og må aldri motsi denne Grunnlovs prinsipper, men bare angå slike modifikasjoner i enkelte bestemmelser som ikke endrer denne konstitusjons ånd. To tredjedeler av Stortinget må være enige i en slik endring.

En grunnlovsbestemmelse som er vedtatt på denne måte, skal underskrives av Stortingets president og sekretær og sendes kongen til kunngjøring ved trykken som gjeldende bestemmelse i kongeriket Norges Grunnlov.

–

Viser røynsla at nokon del av denne grunnlova for Kongeriket Noreg bør endrast, skal framlegget om end-

ring leggjast fram innan siste kvardagen i mai i det tredje året i valperioden og offentleggjerast. Ein tredjedel av Stortinget vedtek, innan siste kvardagen i april i det fjerde året i same valperioden, om eit endringsframlegg skal takast opp til behandling etter neste val. Eit slikt framlegg kan i somt vike av frå det framlegget som fyrst var gjort. Dei endringsframlegga som er vedtekne til behandling, skal kunngjerast samla.

Det er fyrst etter neste val, før siste kvardagen i mai i det tredje året i valperioden, Stortinget avgjer om endringa skal gjerast eller ikkje. Ei slik endring må vere einslydande med endringsframlegg som er vedteke til behandling av Stortinget før valet, og må aldri stri mot prinsippa i denne grunnlova, men berre gjelde modifikasjonar i einskilde føresegnar som ikkje endrar ånda i denne konstitusjonen. To tredjedelar av Stortinget må vere samde i ei slik endring.

Ei grunnlovsføresegn som er vedteken på denne måten, skal underskrivast av Stortingets president og sekretær og sendast til kongen til kunngjering på prent som gjeldande føresegn i Kongeriket Noregs grunnlov.

30. september 2024

Frode Jacobsen

Kari Henriksen

Kirsti Leirtrø